

17. 6. 2007

NAŠI VELIKANI

Profesor Ernest Tomec

Istega leta 1885 kot diplomat dr. Leonid Pitamic se je pri Fari na Blokah 25. decembra rodil poznejši ljubljanski profesor klasičnih jezikov Ernest Tomec. Kot dijak v Ljubljani je tudi on ob Janezu Evangelistu Kreku postal za študij zavzet dijak, ki se je nato na dunajski univerzi usposobil za gimnazijskega profesorja klasičnih jezikov. Tam si je v akademskem društvu Danica ob živahnih razpravah utrdil svoje krščansko prepričanje. Srečali smo že več bodočih slovenskih kulturnih delavcev, ki so doživljali enake možnosti; iz istega kroga smo spoznali tudi ravnatelja Dolenca. Vsi trije so se tako močno posvetili vzgojni službi med slovensko mladino, da si niso ustvarili lastne družine.

Če bi bil Tomec samo profesor, čeprav tak, da ga njegovi učenci še zdaj ne morejo pozabiti, ga najbrž ne bi uvrstili med naše velikane. Dijaško mladino pa je znal navdušiti za življenje po veri, in to ne samo osebno, ampak tudi za apostolat med sošolci. V letih po prvi svetovni vojni, ko se je vrnil iz ujetništva, je bil med voditelji slovenskih orlov. Sodeloval je s poznejšim škofom Gregorijem Rožmanom, dokler ni beograjska diktatura katoliških društev razpustila. Nekaj let je bolj skrivaj, nato pa očitno zbiral mlade dijake, »mladce« in končno postal vodilni v dijaški Katoliški akciji. To je ustanovil sicer že škof Jeglič, pravi razmah pa je doživela v Rožmanovem času, ko je leta 1936 postala Zveza katoliških dijakov in jo je leta 1939 uzakonila ljubljanska škofijska sinoda.

Mlade fante je znal navdušiti za odgovorno in dobro organizirano osebno delo. Spodbujal jih je, da so brez misli na plačilo ali osebno korist svoj čas, znanje in voljo žrtvovali za krščanski apostolat. Izrecno jim je prepovedoval vpletanje v strankarsko politiko. Vzgaljal jih je na tečajih, poskrbel jim je tudi za duhovne vaje, ki so jih večkrat vodili lazaristi. Tisti, ki ga nismo mogli osebno

poznati, se o vsem tem lahko prepričamo ob branju pričevanj nekdanjih mladcev, ki so jih ob 50. obletnici njegove smrti izdali v Buenos Airesu (profesor Ernest Tomec - zbornik, izšel kot 147. knjiga Slovenske kulturne akcije na 250 straneh).

Profesor (tako so ga vedno imenovali) je umrl v ljubljanski bolnišnici 26. aprila 1942, potem ko je operacijo dobro prestal (mno-

gi so mislili, da je tudi on postal žrtev tiste krvave pomladi kakor številni pričevalci za vero). Pokopal ga je seveda škof Rožman, nagrobnik pa je njemu in njegovi materi, s katero sta z bratom astronomom Ivanom živela ob Vzajemni zavarovalnici, napravil arhitekt Jože Plečnik.

Še ne 57 let starega profesorja pa je preživela njegova zbirka študiju namenjenih knjig in knjižic »Naša pot«, v kateri je med letoma 1933 in 1942 izšlo 22 zvezkov. Med njimi so bile komentirane izdaje papeških okrožnic in temeljna teološka in filozofska dela profesorjev Aleša Ušeničnika, Alojzija Odarja in Josipa Turka ter nekaj prevodov. Povojni slovenski begunci na Koroškem so nekatere še ponatisnili v skromni ciklostilni tehniki.

Morda še bolj znan je dijaški tednik »Mi mladi borci«, ki ga je profesor z mladimi sodelavci izdajal v letih 1936-1941. Z njim se je sproti odzival na vztrajne poskuse, da bi komunisti med verno mladino povečali svoj vpliv. Njegovo pomembnost razodeva tudi geslo, ki ga je objavila Enciklopedija Slovenije (7, 146) o tedniku, v istem zvezku (str. 168) pa je tudi izčrpno geslo Mladci Kristusa Kralja. Seveda je tudi profesor sam dobil primerno mesto v naši narodni enciklopediji (13, 279).

MARIJAN SMOLIK

V življenjepis profesarja Ernesta Tomca v št. 25 je bila, žal, objavljena napačna fotografija. Zato tu zdaj objavljamo pravilno sliko. Pravilna letnica sinode v Ljubljani je 1940.